

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 4058/2019
15.07.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., коју заступа пуномоћник Зорица Марковић, адвокат из ..., против тужене „Halkbank AD“ Београд, коју заступа пуномоћник Јелена М. Николић, адвокат из ..., ради поништаја отказа уговора о раду, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4413/18 од 16.05.2019. године, у седници већа од 15.07.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4413/18 од 16.05.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Чачку П1 366/18 од 05.10.2018. године, одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да се поништи решење број .. од 11.03.2016. године о отказу уговора о раду тужене којим је тужили отаказано решење о распоређивању радника од 06.02.1992. године са свим накнадним анексима и уговорима којима је замењено уколико такви постоје због престанка потребе за обављање послова на радном месту тужиле као незаконито као и да се обавезе тужени да тужилу врати на рад, послове и радне задатке сходно њеној стручној спреми, као неоснован. Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4413/18 од 16.05.2019. године преиначена је првостепена пресуда на тај начин што је усвојен тужбени захтев тужиле и поништено као незаконито решење тужене од 11.03.2016. године којом је тужили отказано решење тужене о распоређивању радника од 06.02.1992. године са свим накнадним анексима и уговорима којима је замењено уколико постоје због престанка потребе за обављање послова на радном месту тужиле па се обавезује тужена да тужилу врати на рад на послове и радне задатке који одговарају њеној стручној спреми у року од 15 дана по пријему пресуде. Обавезане је тужена да тужили накнади трошкове парничног поступка у износу од 228.000,00 динара са каматом од извршности до исплате. Захтев тужене да се тужила обавезе да јој накнади трошкове поступка је одбијен.

Против правноснажне другостепене пресуде тужена је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408., 430. став 2. тачка 2. и 441. ЗПП Врховног касационог суда је нашао да је ревизија тужене неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју овај суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужила је била у радном односу код тужене на неодређено време по уговору о раду од 01.03.2008. године и анексом тог уговора од 26.09.2014. године а обављала је посао одржавање чистоће – спремачице у пословном простору тужене у Тужена „Halkbanka“ је правни следбеник раније „Чачанске банке АД“ Чачак. Извршни одбор тужене је 18.02.2016. године донео две одлуке и то одлуку о укидању и отварању радних места којим је одлучено да се укине радно место послова одржавања чистоће у ... и истовремено радно место посао одржавања чистоће отвори у ... као и Одлуку број .. о измени и допуни Правилника о организацији и систематизацији послова и радних места у којима је у оквиру служби за административно техничке послове избрисано радно место послови одржавања чистоће са местом рада у ... на којим пословима је радила тужила а систематизовано је радно место за исте послове са местом рада у Одлука број .. о измени и допуни Правилника о систематизацији ступила је на снагу 27.02.2016. године а истом је било одлучено и да ће се наведена измена и допуна Правилника о систематизацији послова почети са применом 14.03.2016. године. Пошто је тужена одлучила да укине радно место спремачице у ... и да исто отвори у ..., тужена је 29.02.2016. године понудила тужили закључење анекса уговора о раду којим би она прешла на радно место у ... за обављање истих послова а такву понуду тужила није прихватила. Одлуком о утврђивању вишка запослених од 11.03.2016. године тужена је утврдила да је због организационих промена престала потреба за радом 15 запослених међу којима и за радом тужиле, да су сви запослени за чијим је радом престала потреба обављали послове који су укинати на основу Одлуке о укидању и отварању радних места број .. од 18.02.2016. године и Одлуке о измени и допуни Правилника о организацији и систематизацији радних места број .. од 18.02.2016. године, да је свим запосленима понуђен други одговарајући посао у другом месту рада – ... што су они одбили да прихвате због чега је а из наведених разлога и престала потреба за њиховим радом и биће им отказани уговори о раду. Истог дана, односно 11.03.2016. године, тужена је донела и решење о отказу уговора о раду тужили због престанка потребе за обављање послова на којима је тужила радила а тужили је исплаћена отпремнина у износу од 749.990,05 динара. Тужила је решење о отказу уговора о раду примила 14.03.2016. године а тужбу за поништај тог решења поднела 10.05.2016. године с тим што тужена, према броју запослених односно броју утврђених радника за чијим радом је престала потреба по Закону о раду није била дужна да донесе Програм решавања вишка запослених.

Код напред утврђеног чињеничног стања првостепени суд налази да је тужена спровела законит поступак отказа уговора о раду у ситуацији када има вишак

запослених те да је због тога тужбени захтев неоснован док другостепени суд налази да је одлука о отказу уговора о раду незаконита јер је донета на основу општег акта који у време када је та одлука донета није се примењивао.

Устав Републике Србије у члану 196. прописује да закони и сви други општи акти се објављују пре ступања на снагу. Дакле, Устав не познаје моменат примене закона као посебан правни институт већ говори о ступању на снагу закона што би значило да закон односно неки други општи акт који је ступио на снагу се тим тренутком и примењује. Међутим, постоји читав низ општих аката па и закона у пракси који раздвајају моменат ступања на снагу закона односно општег акта од тренутка његове примене. Општи акт који је објављен и ступио на снагу али је истим тим актом утврђена његова одложена примена односно која се не поклапа са моментом његовог ступања на снагу практично са правно теоријског аспекта нема никакав значај односно у том периоду он не постоји. Сврха закона односно општег акта је да се примени а ако се у одређеном периоду не примени онда је само његово постојање за регулисање материје која се третира тим општим актом небитно. Законодавац односно доносилац општег акта приступа, нажалост све чешће оваквој пракси, у ситуацији када је потребно одређено време да се припреми примена тог закона било финансијски било технички или у неком другом смислу. У сваком случају тај период такозвани *vacatio legis* који је Устав одредио на период од 8 дана ако доносилац општег акта продужи онда тај акт у том периоду не може производити правно дејство он практично у том времену и не постоји. Када се то има у виду онда је правилан закључак другостепеног суда да у ситуацији када је општи акт почео да се примењује 14.03.2016. године а решење с позивом на тај општи акт је донето 11.03.2016. године оно не може имати подлогу у општем акту на коме се темељи. Зато је оспорено решење као појединачни акт које је донето на бази практично непостојећег општег акта ништаво те је самим тим и одлука другостепеног суда правилна.

Сви наводи ревизије у којима се указује на појаву у пракси да се моменат ступања на снагу општег акта и моменат његове примене не поклапају, а што је потпуно тачно не доводе до другачијег закључка јер та разлика је установљена у поменутом циљу – припреме за спровођење општег акта тако да у том периоду, као што је већ раније наведено општи акт практично не производи правно дејство тако да је у суштини законодавац односно доносилац општег акта када предвиди одложено дејство закона самим тим прописао и да тај закон за то време правно не постоји.

Због свега напред наведеног одлучено је као у изреци на основу члана 414. ЗПП.

**Председник већа - судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић